

# SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold., za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kraje, za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska. Vsakokrat se plača stempel za 30 kr. Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovški cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“. Opravništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

## V Ljubljani 13. jan.

Med drugimi zanimivimi prikaznimi zdaje se sesije kranjskega deželne zboru moramo tudi to zaznamovati, da letos, izvemši posamezne kratke črte, nij one jako strastne razburjenosti in napetosti med narodno in nemškutarsko stranko, kakor je bila v prejšnjih letih. Ne da bi se bilo stališče v narodnem vprašanju premenilo, ne da bi bili Slovenci kaj od narodnih zahtev popustili, ne da bi bila vladna ali nemškutarska stranka v narodnostnih obzirih kaj pravičnejša postala; kar tako, da ne vemo kako, je prišlo nekako bolj tolerantno mišljenje, moteno samo enkrat po Dežmanu, nepoboljšljivem, ukoščenjenem, zamrznelem, nihilističnim sovražnikom svoje narodnosti, ko je strastno očital narodni stranki, da denar za „nepotrebne“ slovenske gramatike „proč meče.“

In poslanec dr. Zarnik je pri debati o podpiranju izdavanja slovenskih knjig izgovoril besedo, ki bi morala tudi v protivnem nemškutarskem taboru odmev najti. Izrekel je željo, da bi pri nas enkrat uže nehali boji za narodnost, da bi pri nas enkrat uže več ne bilo take stranke, ki je v dejanji sovražna naši narodni eksistenci, ki zavira razvoj našega jezika, ter da bi se pač morda ločili v liberalce in neliberalce, da bi pač mogel razloček biti v državopravnih nazorih, a ne v narodnih.

To je želja, katero vsi najboljši možje slovenske narodne stranke brez razločka politične barve iskreno goje. In razmere na Hrvaškem, Magjarskem, celo na Češkem nam kažejo, da je uresničenje te želje lahko mogoče. In morda se ne varamo, če trdimo, da je tudi v takozvani ustavoverni stranki uže več elementov, ki so z nami vred te želje deležni, akoprav politični voditelji njihovi dozda nijso z nobenim glasovanjem, z nobenim govorom pokazali. Ali bode taka želja širila se, ali bode korenine zasadila, ali ima upanje, resnica postati?

Žalibog, da si ne upamo trditi: da! Bojimo se, da nas jutri ali pojutranjem uže kak faktum zopet nazaj ne vrže v dozdanjo našo obsodbo: Nemec ali ponemčenec nam Slovanom neče pravičen biti. A pravičnost v narodnem obziru je edini pomoček kacega približanja; drugega nij!

In kako lahko bi se naša želja uresnila! Naši narodni protivniki vidijo iz dolgotrajnega našega boja, da nas nikakor nij volja odnehati. Oni vidijo pri nas podraščaj, ki bode borbo prevzel za naše ideje, ko nas ne bode uže. Oni vidijo tudi, da iz naroda ne dorašča skoro nikaka inteligencija, katera bi se njihovih, naši narodnosti protivnih načel, oklenila. Uže to bi imelo zadostiti, da enkrat vsaj nekoliko popuste svoje stroge

brezobzirne negacije v narodnem vprašanju. In s tem se le oni krive store, človekoljubu in prijatelju mirnega kulturnega razvoja nemškega budenja in gojenja političnih strastij, demoralizujoče zagrizenosti, ki sega zaradi političnih protivnosti celo v socijalno življenje in razjeda najlepša čutila, ki jih človek ima. Bode-li, in kedaj bode bolje?

## Iz deželnih zborov.

### Kranjski deželni zbor.

(X. seja 12. dec.) Med poročili predsednikovimi je tudi interpelacija dr. Coste in drugih narodnih poslancev: zakaj se na Notranjskem še zdaj nij davek odpisal, kakor bi se bil imel vsled ukaza ministerskega.

Poslanec Obreza stori obljubo.

Prva točka dnevnega reda so nasveti finančnega odseka o zvišanji plač in plačil deželnih uradnikov.

Dr. Costa hoče, da se to obravnava v skrivni seji, ker se bodo morala imenovati imena.

Dr. Zarnik se temu ustavlja in pravi: „Jaz sem odločno proti tajni seji. Mi, deželni zbor, smo gospodar deželne odbora in njegovih uradnikov. Menda se jih vendar ne bomo bali, javno obravnavati njih stvar in plačila, katera jim daje dežela.“

Tudi Apfaltrern je proti Costi in pravi, da so pač morda nekateri, katerim je morda zavoljo tega in onega tesno, javno razpravljati to reč, a on nij med tistimi.

Costov predlog pade. A sklicuje se na opravični red, terja Costa, naj se o njegovem predlogu tajno še enkrat debatira in še enkrat glasuje. Deželni glavar to terjanje za opravičeno spozna, poslušalstvo se za nekaj minut z galerij odstrani in po ostri kratki debati je Costov predlog o tajnosti zavržen, zbor se zopet občinstvu odpre.

Dežman je poročevalec. Kaltenegger prepusti predsedstvo podpredsedniku Petru Kozlerju in se udeležuje debate. On je za zvišanje plač. Zavinišek ga podpira.

Pri prvem delu nasveta, namreč, naj se deželni uradniki ne vrste več v dietne klase in naj uravnava v dietne klase ob veljavo pride, nasvetuje

Kaltenegger pristavek, da tisti uradniki, kateri uže imajo dietne klase, naj jih obdrže. Če prav namreč ta razvrstitev nema praktične veljave, ima pa moralčno. — Isto tako govori Apfaltrern.

Costa pravi, da je ta stvar važna. Vsak deželni uradnik gleda zdaj cesarskega v isti dietni klasi, in hoče toliko plače imeti. Sicer pa zavod dietnih klas nema nobenega praktičnega pomena, nobene pravice ne daje, in je le birokratično usiljen. Ko sta govorila

še Apfaltrern in Zavinišek, dobi besedo poročevalec

Dežman: „Reklo se je, da naj bi vendar enkrat svoje deželne uradnike zadovoljili. Nikar ne verjemite, da je to mogoče! (Smeh.) Saj vsako leto reorganiziramo, vsako leto nagrade dajemo. — Dietne klase in službene stopinje nij vse eno. Zato nemajo deželni uradniki prav, če se državnim primerjajo.“

Predlog odsekov je bil potem s pristavkom Kalteneggerjevim sprejet.

Razlag predlaga, naj se ustanovi stalna služba računskega svetovalca.

Dežman pa pravi, naj se mu tudi za 100 gl. plača poviša, ne samo naslov.

Razlagov predlog pade, sprejme pa se predlog finančnega odseka.

Predlogi fin. odseka, naj se sistemizira služba oficijala I. reda z 900 gl., dveh oficijalov II. reda z 800 gld., dveh oficijalov III. reda z 600 gld. dveh ingrosistov s 500 gld., se sprejmó, ravno tako predlog, naj se pri pomožnem uradu sistemizirata dve službi kancelijskih asistentov po 500 gl. s petletnimi dokladami. —

Dežman predlaga, naj se uradniku Pagliaruzziu tudi prejšnja služba všteje, kar se tiče petletnice. Pagliaruzzi služi uže deželi okolo 30 let, in je več časa zastoj, potem pa za majhen denar služil.

Kaltenegger pravi, da je pravna stvar, da se Pagliaruzziu plačajo petletne doklade.

Supan temu pritruje, in povdarja, da Pagliaruzzi petletne doklade lahko po pravem potu izterja, in je za to, da se mu z lepo izplačajo.

Costa naglašja, da se s tem deželi naklada 200 gl. več na leto. Če se dá Pagliaruzziu petletna doklada, terjal jo bo pollej tudi vratár Žitko, in to po pravici. On pravi, da je izplačanje doklade sicer pravno vprašanje, a Pagliaruzzi bi dežele ne mogel tožiti, ker je bil prej v stanovski službi. Stanovi so bili zastopniki dežele, ne pa tako uradniki, zato se ima njihov službeni čas šteti od dné, ko so deželno službo nastopili.

Apfaltrern naglašja, da je deželni ali stanovski identično.

Costa se sklicuje na deželni red, ki drugače govori. Rešenje Pagliaruzzijeve prošnje se potem sprejme. Predlog finančnega odseka, naj se službi obeh oficijalov pri pomožnem uradu na 700 gl. zvišajo, se sprejme.

Kaltenegger hoče, da se plača dež. tajnika in koncipista zviša, prva na 1400, druga na 1100 gl., tedaj za 100 gld. več, kakor finančni odsek predlaga. Kalteneggerjev predlog se sprejme.

Predlog finančnega odseka, naj se nadzornemu osebju prisilne delavnice zvišajo plače, se sprejme, ravno tako oni, da ima

izboljšanje plač s 1. prosincem stopiti v veljavo.

Finančni odsek dalje predlaga, naj se prošnja tajnika Mateja Kreča za personalno doklado, in ona deželni diurnistov in sekundarnih zdravnikov za poboljšanje plač odbije.

Proti temu predlogu govori dr. Zarnik, pojasnovaje, kak žalosten stan imajo diurnisti; da jim pri sedanjih draginjah ni moč z 1 gl. na dan živeti. On predlaga tedaj, da bi se njihova plača na 1 gl. 20 kr. zvišala. Dalje pravi, da imajo sekundarji v Gradci, v Zagrebu, v Reki in drugod po 600 gld., pri nas pa samo 400 gl. Avskultanti pri sodnjah imajo po 600 gld., a oni imajo manje opraviti in imajo razen tega še postranske zaslužke. Avskultanti ne koristijo dosti, medicinci pa izučeni s klinike pridejo. Zato dr. Zarnik predlaga, naj se jim plača od 400 na 480 gl. zviša, sicer se zna primeriti, da nobenega kompetenta ne bo, akopram je veliko domačih medicincev.

Razlag stavi predlog, da, ako se dr. Zarnikov predlog ne sprejme, naj se sekundarjem vsaj po 50 gl. privoli.

Bleiweis pravi, da so bile plače sekundarjev še le pred enim letom organizirane, naj se tedaj ne organizirajo zdaj še na novo. Plače sekundarjev res niso velike, a pomisliti je da so sekundarji praktikanti, da imajo te plače le zato, da svoje studije takorekoč nadaljujejo. Zraven plač pa imajo še prosta stanovanja, luč in kurjavo, ki znaša vse nad 200 gold., česar primariji nimajo. Da se jih za te službe malo oglasi, temu ni uzrok slaba plača, nego to, ker malo slov. dijakov medicino študira, da potem kompetentov manjka, in ako se tudi plače povišajo, jih ne bo.

Dr. Zarnik pové več imen domačih medicincev, ki so šli rajši v Kamnik, Kranj, Krško ali kam drugam v prakso, kakor da bi v bolnico prišli, samo zavoljo slabe plače. Kar se tiče stanovanja, vé vsakdo, kako je, da je bolj podobno kleti, kakor sobi. Tikoma svečave izreče Zarnik, da imajo sekundarji res prosto svečavo, a kakošno? Ne milijevih sveč, ali petroleja, nego „šusterkerzen“, katerih uže noben človek ne žgè. Zraven tega morajo še po noči po trikrat vstajati, da nadzorujejo, med tem ko primariji doma mirno ležé.

Bleiweis pravi, da sekundarji res nimajo salonov, a tudi na Dunaji nimajo boljših stanovanj (Zarnik: Pred tridesetimi leti znabiti niso boljših imeli), kar se pa luči tiče je gotovo, da plina ne moremo v bolnišnico napeljati. (Zarnik: Med plinom in šusterkerkami je velik razloček.)

Dežman govori proti izboljšanju plač diurnistov in sekundarjev.

Pri glasovanju se sprejme predlog finančnega odseka, Zarnikov in Razlagov eventualni predlog pade z enim glasom večine.

Vsi predlogi finančnega odseka se potem v tretjem branji sprejmo.

Zadnja seja v vtorek ob devetih zjutraj.

### Štajerski deželni zbor.

[Izv. dop.]

(17. seja 10. januarja.) Deželni zbor izreče, da se naj mariborska okrajna sodnija loči v dve sodnji, katerih meja naj bode Drava; ob enem pa naj ministerstvo usta-

novi okrajno sodnijo v Mariboru. Dr. Vošnjak poroča v imenu finančnega odbora. Štajerska hranilnica je darovala 300.000 gl., da se napravijo hiše za uboge in neozdravljive bolne. Deželni zbor je uže lani sklenil, da se na Štajerskem trije taki zavodi napravijo za zgornje, srednje in spodnje Štajersko. Nakupila se je hiša v Wildonu, kjer je uže uredjen ta zavod, v Ptuiju se pa še le zida. Deželni zbor sklene: Stroški za ubožnico v Wildonu znašajo za zidanje in pripravo hiše 31.100 gl., stroški za hrano itd. za 60 ubogih 14.500 gl.; za ubožnico v Ptuiju 40.000 gl., za hrano itd. za 30 ubogih 7250 gl. Dohodki so: od hranilnice 71.100 gl., od občin povrnjeni stroški za hrano 7200 gl., tedaj doplača deželni fond 14.550 gl. Deželnemu odboru se privoli, da sme za hrano ubogih občinam še manj kakor 35 kr. na dan računati. Za siromašni fond znašajo stroški in dohodki 19.938 gl. Za razne dobrohotne namene se privoli 8569 gl.

Deželnemu odboru se naloži, naj pri vladi na to dela, da se sanitetni okraji in okrajni zdravniki pomnože. Dr. Vošnjak dokaže, da bi se moral pri vsakem okrajnem glavarstvu nastaviti okrajni zdravnik. Poprej je bilo na Štajerskem 19 okrajnih zdravnikov, zdaj jih je samo še 13. Zlasti slovenski Štajer je hudo prikrajšan. Od prejšnjih 7 sanitetnih okrajev so samo 3 še ostali, v Celji, Ptuiju in Mariboru; štirje okraji: slovenska Bistrica, Slovenjgradec, Brežice in Ljutomer pa so izgubili svoje okrajne zdravnike. Tedaj pride na n. Štajerskem 1 okrajni zdravnik na 85.000 prebivalcev, na slovenskem Štajerskem pa celo na 140.000.

Potem pridejo razne prošnje na vrsto. Šoštanjski okrajni odbor prosi, da se cesta od Šoštanja do Velenja uvrsti med okrajne ceste I. reda; dalje, da se iz deželnega fonda privoli podpora od 2000 gl. za zidanje novega mosta čez Pako pri Šoštanju. Dr. Vošnjak podpira to prošnjo, ker je šoštanjski okraj za ceste uže dosti storil, ker so ceste skozi dobre, a okrajna priklada uže tako visoka, da se ne da več povišati. Deželni zbor potem sklene, da se obe prošnji izročite deželnemu odboru s tem, da se o stvari poduči, in če se kaže potreba, privoli podporo 2000 gl. iz svote, katere je odločena za podporo okrajnih cest II. reda.

Prihodnja seja je v ponedeljek 12. januarja; na dnevnem redu je novi red za gruntne knjige in načrt nove občinske postave.

### Politični razgled.

#### Notranje dežele.

V Ljubljani 13. januarja.

**Ministerstvu** je baje nemško-liberalna agitacija za konfesijonelne postave prav neprilicna. Ako bode ustavoverna stranka te postave terjala, moralo bo ministerstvo odstopiti, ker baje cesar ne bode teh terjatev dovolil. Tako utegne priti — misli „Frankf. Ztg.“ — do ministerske krize.

V **moravskem** deželnem zboru je slovanska desnica zapustila zbornico, ko se je hotelo obravnavati o vladni predlogi glede kazenskega preganjanja kacega poslanca. Vsled tega zbor ni mogel sklepati in je moral ono točko iz dnevnega reda izbrisati.

V **hrvatskem saboru** je 12. t. m. ban Mažuranič, veselo pozdravljan, naznanil, da je kralj postavil o odgovornosti bana in sekcijah svetnikov potrdil; ban pravi dalje: „Od sedaj na Hrvatskem ne bode

nobena druga vlada mogoča, nego tista, ki spoštuje postavu; ban od sedaj ni več fevdalni dostojanstvenik, nego samo izvrševalec tistih postav, katere je narod v soglasju s svojim kraljem sklenil.“ (Dolgotrajna živahna pohvala in trikratni „živio“-klici kralju!) Ban Mažuranič po tem naznanil, da bode ta postava 15 dni po njenem proglašenju stopila v veljavo, zatorej naj deželni sabor svoje pravo porabi, ter izvoli člane regnikolarnega sodišča.

#### Vnanje države.

Edinburškega vojvodo so **Rusi** prijazno sprejeli kot ženina edine hčere njihovega carja. A častnikarstvo se svojega mraza proti Angleški vendar ne more iznebiti. Tako piše „Golos“ o stanju Rusije v srednji Aziji: „Angleži nam naznanjajo, da bodo njihovi hrabri častniki s pomočjo Turkmenov Indijo proti nam branili. Angleži se motijo zelo. Kljub temu, da nam Indije ni treba, bomo na podlagi naše trdne pozicije v srednji Aziji in na podlagi politike, ki bo Turkmene civilizirala, vedeli si Turkmene pridobiti. Ako je to doseženo, vemo, da se turkmenski jezdeci ne bodo proti nam bili. Zna pa se ravno tako zgoditi, da bodo ravno ti Turkmeni Indijanom pomožni zoper Angleže.“

Pri volitvi za **nemški** državni zbor je v Berlinu zmagala naprednjaška stranka. Moltke in duhovenski svetovalec Müller še poštene večine nista imela. Toda kandidati socijaldemokratske stranke prihajajo z veliko močjo v volilni boj. Eden njihovih kandidatov, Hasenclever, je proti Schulze-Delitzschu, ki je imel 3752 glasov, dobil 2588 glasov, da oni ni imel absolutne večine in bo torej druge volitve treba. V Berlinu je bilo na dan volitve vse živo, in strašne množice delavcev so šle k volilni črepinji. Živahen boj je bil v starem mestu Frankobrodu na Majnu, kjer so se demokrati za Sonnemannia proti narodnemu liberalcu Lasckerju bili. Prvi je dobil 5016 glasov, njegov nasprotnik pa samo 4355. V Monakovem je zmagal kandidat naprednjaške stranke, baron Staufenberg. Toliko nam je dozda znano.

Kakor se s **Španjskega** telegrafira, so vzeli Karlisti Portugaleto. Moriones je v Santovi stopil v ladijo, a ne ve se, kje se bo izbarkal. Karlisti so si pridobili dosta topov, s katerimi na Bilbao streljajo. Tudi Tolozo mislijo napasti.

### Dopisi.

**Iz Vipave** 11. jan. [Izv. dop.] Gospodu dopisniku „Novic“ je menda gradiva za polemiko zmanjkalo, zato se v 1. števil. „Novic“ nad našega „Sokola“ spravlja, kar je tem nedostojnejše, ker je baje tistega čestitega stanu, ki je dolžan mir in ljubezen učiti. — Kar se novega odbora čitalnice tiče, moramo popolnem pritrditi temu g. dopisniku in še pristaviti, da tako „treznega“ ni uže davno imela. Natančni novi red, sporazumljevanje s „Sokolom“, to vsaj znači, da ne vladajo več v društvu nekateri strastneži prejšnje dobe.

Res je, da je g. dekan „Sokola“ obuditi pomagal, a zelo se je zmotil, ako je mislil, da mu bodo udje imenovanega društva v katerem koli obziru le slepo prikimavali. „Pa kaj ta „Sokol“! Par rudečih srajc, pa nič družega; telovadnice nikjer ne vidimo itd.“! pravi dopisnik (ponavlja dekanove „Sokola“ zaničujoče besede pri zadnjem občnem zboru). Gospodine, potrudite se na „Pavletov“ vrt in prepričali se boste, da ste neresnico govorili. Redno se pa za to ni telovadilo, ker je v trgu premalo telovadcev, okoličanom pa ni zameriti, če niso redno dohajali k vajam. Zatorej je pa društvo,

ker nij moglo telovadnemu namenu ustreči, obrnilo svojo delavnost v povzdigo narodne omike z gledališnimi predstavami. Priznati se mora „Sokola“, da bi bilo društveno življenje pri nas brez njega mrtvo. Udeležniki predstav pa naj sodijo, ali so bile res „suhe“, kakor hudobni „Noviški“ dopisnik pravi. Nij res tudi, da je „Sokol“ dajal na čitalnični dvorani predstave, nego na „čitalnični Sokolovi“ dvorani, kajti dvorana je bila Sokolova kot čitalnična in še več, saj je Sokol polovico najemščine vseh prostorov plačeval in vendar samo sobano pri vesellicah užival, do katere pa je čitalnica imela isto pravico! Da bi se pa čitalnici branilo, na Sokolovem odru predstave dajati, kakor dopisnik sumniči, to nij res! Če Sokol s svojim sam gospodarji in se v bran postavlja, ako si drugi prilastujejo njegovo, če tudi majheno „imenovino“, je-li to „stereotipna fraza“? Nij-li to dolžnost dotičnih Sokolovcev? Resnica pa je, da tisti, ki je Sokola „obudil“, je sedaj njegov največji sovražnik in vsega razpora sam največ kriv. Ako nam kdo klerikalcev zdaj kliče: „Pojdite s svojo velikansko imovino na Nanos itd.“, saj: „Der Mohr hat sein Schuldigkeit gethan, er kann gehen“, mi vprašamo: kdo je čitalnico ohranil, da nij zamrla? Mi!

Nadalje pravi dopisnik „Nov.“, da je „Sokol“ svojo sebičnost pokazal s tem, ker je dal svoja pravila tako prenarediti, da v služaji njegovega pogina ne dobi njegovega premoženja vipavska čitalnica, nego neki narodni zavod v Ljubljani. To je zopet nesramna laž! „Sokol“ je res dal svoja pravila prenarediti, a razdruženje zadevajoči paragraf ostal je nespremenjen! Naj zadosti g. dopisniku „Nov.“ za denes to. Ako treba, drugikrat več.

Končno še nekaj našim klerikalcem. Zakaj pripisujete vsak nered ali eksces, naj ga učini nemškutar, ali kak drug fantalin, za politično demonstracijo svobodomiselni stranki. Mar mislite, da smo z nemškutarji bratovščino na smrt in življenje pili? Mi hočemo vaše napade s poštenim orožjem parirati. Svetujemo pa tudi vam, da se poslužujete v dosego namena vaše stranke poštenjih sredstev, kajti laži, obrekovanje in sumničenje se mora vsakemu poštenjaku gujusiti.

**Iz Kozjega** 9. jan. [Izv. dopis.] Volitve možev v tukajšnji okrajni zastop so končane. „Slovenskemu Narodu“ uže znani dozdani „obman“ ali načelnik H. si na vso moč prizadeva, da bi ga za načelnika napravili. Sinoči mi je eden, v okrajni zastop izvoljenih mož, pravil, da ga je te dni H. k sebi poklical in mu nekaj ponujal, da mu pri prihodnji volitvi za načelnika svoj glas da. Ako je to res — pa zakaj bi ne bilo — to se da izračunati, koliko zaupanje do Hribarjevega načelnštva velja. Pokazal pa je, da ima okrajno načelnštvo posebno moč za njega. Leži ta moč v časti ali v postranskih rečeh, to si naj vsak po svoje misli.

Kako nevoljni so uže tukajšnji prebivalci nadležnega gospodarjenja z okrajnim premoženjem, razvidi se jasno iz tega, da je misel razširjena, da okrajno zastopništvo nij za drugo, nego za to, da se kmetom nove naklade in bremena nalagajo in da se resno na to misli, prošnjo do cesarja poslati, naj se okrajno zastopništvo odpravi.

Možje, ki imate prihodnji petek načel-

nika in okrajni odbor voliti, poslušajte take pritožbe in izvolite si domačina, ki je sam varčen in priden gospodar v svojem premoženju, gotovo bode tudi z našim, in nas bode varoval velikih naklad, katere nam je H. nakladal.

Slišal sem pa tudi od verjetne strani, da ne bode dolgo, da pride H. od tod. Pa če bi to ne bilo, in če se privržencem njegovim posreči, da nam ga za načelnika posilijo, smemo pričakovati, da bode začel Vetrnik vrtati.

**Iz dolinske županije v Istri** 8. januarja [Izv. dop.] Mnogo neugodnih dnij nam stoji v nastopnem letu pred očmi. Ubogi kmetovalec je celo leto svoje moči napenjal, in upal, da mu bode mati zemlja njegov trud povrnila z bogatim pridelkom in sladko kapljico. Ali ne ostane ubogemu kmetu nego otožna pesmica: „Moj up je šel po vodi!“

Pa ako nas črevelj žuli na večjih krajih, tem sitnejše je. Od zdaj zanaprej si bomo mi prizadevali, da si zopet osnujemo svojo županijo, katera bi obstala iz tehle vasi: Draga, Mihelje, Neserc, Gročana, Verpolje, Klanec, Beka, Očizla, Petrinje, Prešnica, Črnotič, Podgorje. Teh 12 vasi šteje 2.688 duš. Res bi bila lepa županija. Nadalje moramo skrbeti, da pridemo pod okraj sežanski in pod okrožje goriško, ker od nas v Sežano je lepši in krajši pot nego v Koper. Koliko bi bilo za nas to boljše, ker v Sežani se uže ureduje v slovenskem domačem jeziku, v našem Kopru pa še zmirom vse po italijansko. Pa tudi če pregledamo nekoliko, kako je naša Istra obložena z davki mimo družih okrožij, na vsak način nam bolj kaže, če pristopimo pod sežanski okraj. To je naše geslo od slej, to so naše želje. Radi bi se odpovedali Lahu in vsej njegovi kulturi, ker smo večkrat opeharjeni v tem. In povedati morem, da tudi naši ljudje so postali zavedni in misleči, da na vse dobro pazijo, kaj se počenja. Naj bode v županiji ali v okraji ali v okrožji, narodna omika zaporedom lepo napreduje. Bog daj vsem dober uspeh.

## Domače stvari.

— (Deželni zbor kranjski) je včeraj večer sklenen bil.

— (Kranjska stavbena banka) je v zadnjem občnem zboru svoj akcijski kapital znižala od 500.000 gl. na 250.000 gl.

— (Iz ilir. bistriške okolice) se nam piše obširneje o agitaciji nekih gg. duhovnikov proti slovenskemu kandidatu g. Obrezi. Da se v osebnosti ne spuščamo, za zdaj dopisa ne natisnemo.

— (Na kozah) je umrlo ta teden (od 9. do 12. t. m.) pet ljudi v Ljubljani.

— (Iz Novega mesta) se nam piše: Kozé se pri nas še vedno širijo; a umrla na kozah sta v mestu do zdaj še samo dva. V časopisih smo čitali, da se pri nas šole stoprv 27. t. m. pričnó, tukaj pa je bilo oznanjeno, da se uže 21. Bolj oddaljeri dijaki se bodo izjave v časopisih držali in ne o pravem času prišli. Živinska kuga tudi nij še pojenjala; vedno še kako živinče v okolici zbolí. Mesto je še zdaj zavarovano. Mraz imamo precej oster.

— („Laib. Schulzeit.“) prosi neučitelje za podporo, naj brže v ta namen, da

se bode moglo učiteljem tá list zastonj pošiljati, ker si ga sami naročevati nečejo. S čitanjem „L. Schz.“ pa bi namreč postali učitelji „wírekliche, freínnabhángige, selbstándige Lehrer“. Kako je li to mogoče, če pa jim „L. Schz.“ priporoča, da bi postali državni služabniki?!

— (V Črnomlju) je od leta 1870. okrajno učiteljsko društvo, osnovano pod sedanjim delavnim nadučiteljem Juvanom, sedaj učiteljem v Gradci. Po njegovem odhodu je pa društvo zaspalo, in le sem ter tje je imelo kakovščen zbor. V „österr. Schulkalender“ pa se to društvo imenuje „Fortschritt“, česar se „L. Schulz.“ jako veseli. Privoščimo Vam to veselje! Ako sta pa sama g. J. ali g. Sch. to društvo tako krstila in s tem v oči čitateljev omenjenega koledarja Črnomlju k tej nezasluženi zvezdici pripomogla, jima nič ne zamerimo, vsaj sta s tem le pokazala, „wessen Geistes Kinder sie sind“.

— (Iz logaškega okraja) se nam piše: Uže leta in leta snuje naš okrajni šolski svet nove šole na Vojskem, v Ledinah, v spodnji Idriji in v Godoviči, pa še zdaj se nič gotovega ne sliši, ali bo kaj iz tega ali ne. Po novi šolski postavi bi lahko okrajni šolski svet prisilil dotične srenje, da si sezidajo šolska poslopja, samo treba je energično postopati. Vsaj so hrabri možje v tej korporaciji, samo na čelu jim je znani — Ogrinec. Na osnovanje jako potrebnih šol v Zavracu ali na Gori in v Rovtah se do sedaj še tudi nihče spomnil nij. V Žireh, kjer je do 500 mladine, tudi zastonj iščejo podučitelja za letnih 280 gl.

— (Društvo „Slovenska beseda“) v Gradci napravi „Venček“ 4. febr. zvečer t. l. v Puntigamovi dvorani.

— (Živinska kuga) v ptujskem okraji menda uže pojema — kakor se nam od ondot piše. — V Leskovci na hrvaški meji so bile zadnje kužne prikazni.

— (Iz ljutomerske okolice) se nam poroča: Pri nas ne razsaja živinska kuga, toda — mačke nam hočejo vse poginiti, zlasti v vaseh: Mata, Krapje, Babinci, kar zaporedoma mačke erkajo. Te dni se je tudi stekel pes v naše kraje pritepel, in je nekatere ljudi ogrizel.

## Razne vesti.

\* (Zvita ženska.) V Aradu na Ogerskem je živel advokat, ki si je bil pridobil veliko premoženje; najbolj se je trudil, da bi kako bogato deklico za žensko dobil. Vse je zvedelo, kaj želi in tudi neka ubožna deklica, ki bi bila rada pod „avbo“ prišla. Naredi se torej ta deklica bolno, ter pokliče onega k sebi, da bi jej testament naredil. Advokat se vsede, ona pa mu narekuje: Sestri 6000 gl., bratu 1200 gl., drugi sestri vsa posestva itd. Advokat spiše ter odide. Čez štirnajst dni je bila deklica uže zdrava, in advokat, dobro vedoč, koliko premoženja ima, jo pride snubit. Deklica, v resnici zelo ubožna, ga vzame za moža. Kako se je denarjaželni advokat vsfrašil, ko je po poroki zvedel, da ima njegova žena samo 45 gl. premoženja, si lahko vsakdo misli.

## Poslano.

Vsem belnim moč in zdravje brez leka in brez stroškov.

**Revalesscière du Barry**  
v Londonu.

Vsem trpečim zdravje po izvrstni Revalesscière du Barry, katera brez porabe leka in brez stroškov

sledeče bolezni odstrani: bolezn v želodeci, v živcih, v prsih, na pljučah, jetrah, žlezah, na slisnici, v dušnjaku, v mehurju, in na ledvicah, tuberkole, sušico, naduho, kašelj, neprebavljivost, zapor, drisko, nespečnost, slabost, zlato žilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavico, naval krvi, šumenje v ušesih, medlico in bljevanje tudi ob času nosečnosti, skalno silo, ožotnost, sušenje, revmatizem, protin, bledico. — Izpisek iz 75.000 spričeval o ozdravljenji, ki so vsem lekom zoperstavljal se:

Spričevalo št. 73.928.

Waldeg na Štajerskem, 3. aprila 1872.

Hvala Vašej Revalescieri, katero sem jaz, 50 let star mož, skozi 2 leti neprestano užival, sem od mojega 10letnega trpljenja: otrpnost na rokah in nogah, skor popolnem ozdravel in opravljam, kakor v najboljših časih, svoje posle. Za to meni izkazano veliko dobroto Vam izrekam s tem srčno zahvalo.

Br. Sigm o.

Spričevalo št. 93.268.

Trapani v Siciliji, 13. aprila 1870.

Moja žena, žrta strašnih, nervoznih bolečin, s hudo oteklino na celem životu, s srčnim bitjem, nespečnostjo in vraniceno v najhujši stopinji, je bila od zdravnikov za izgubljeno zmatrana, kar sem se odločil pribežati k Du Barry-evi neprecenjeni Revalescieri. To izvrstno sredstvo je na začudenje mojih prijateljev, v kratkem času one strašne bolečine ozdravilo in mojo ženo tako okrepčalo, da se je, dasiravno 49 let stara, plesov udeležiti mogla. To Vam naznanjam na korist vseh enako trpečih in se Vam srčno zahvalim.

Atanasio Barbera.

Tečnejši kot meso, prihrani Revalescieri pri odraslih in pri otrocih 50krat svojo ceno za zdravila.

V plehastih pušicah po pol funta 1 gold. 50 kr., 1 funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold., — Revalescieri-Biscuiten v pušicah 2 gold. 50 kr. in 4 gold. 50 kr. — Revalescieri-Chocolatée v prahu in v ploščicah za 12 tas 1 gold. 50 kr., 24 tas 2 gold. 50 kr., 48 tas 4 gold. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gold., za 288 tas 20 gold., — za 576 tas 36 gold. — Prodaje: Barry du Barry & Comp. na Damski, Wallfischgasse št. 8, v Ljubljani Ed. Mahr, v Gradcu bratje Oberanzmeyer, v Innsbruku Diechtl & Frank, v Celovcu P. Birnbacher, v Lenci Ludvig Müller, v Mariboru F. Koletnik & M. Morić, v Meranu J. B. Stockhausen, kakor v vseh mestih pri dobrih lekarnah in specerijskih trgovcih; tudi razpošilja dunajska hiša na vse kraje po poštinih nakaznicah ali povzetjih.

## Tuji.

10. in 11. januarja:

**Evropa:** Malusi iz Laškega. — Kristan iz Munkacs. — Skubiz iz Laškega. — Luchs iz Zagreba.

**Pri Elefantu:** Sladova iz Pešte. — Jerdas Franc, Jerdas Katarina iz Reke. — Markič iz Logatec. — Obreza iz Cirnice. — Kurman iz Švice. — Taučer iz Vae. — Oswald iz Hrvatskega. — Mosmeier iz Mnihovga. — Globočnik iz Železnikov. — Oberster iz Sodražice. — Weber iz Zalega loga. — Drolj iz Gorice. — Russi iz Trsta. — Lovše iz Litije. — Poll iz Dunaja. — Tinti iz Trsta. — Kotnik iz Vrhnike. — Hladnik iz Vipave.

**Pri Maliču:** Schwingshaki iz Štajerskega. — Lewy iz Reke. — Seidel iz Draždanov. — Sichel iz Trsta. — Rhonsburger iz Dunaja. — Br. Apfalter iz Križa. — Apfel iz Mnihovga. — Fürth iz Dunaja. — Blau iz Trsta. — Fischer, pl. Dzimborski iz Dunaja. — Prosenc, Dolenc iz Kranja. — Grof Thurn iz Radoljce. — Groag iz Dunaja. — Ralling iz Innsbruka. — Holcinger iz Dunaja. — Gropa Sedenišer iz Železnikov. — Zeleznikar iz Tržica. — Jugovic iz Kranja. — Litman iz Dunaja.

**Pri Zamoreu:** Concančić iz Nabrežine. — Wolf iz Loke. — Bauman iz Bistrice. — Huber z iz Vipave. — Maria Koritnik iz Beljaka. — Schlaunig iz Aleksandrije.

## Marzeljsko žolco, najboljšje, hitrejše in cenejše sredstvo za vinsko čiščenje in zboljšanje

(velja za vedro po njenej moči, 2 do 2 1/2 kr.)

z navodom kako se rabi, priporoča

Jan. Alf. Hartmann

(346—4)

v Ljubljani.

Pisarna v Grumnikovi hiši.

☛ Za ugoden uspeh se garantira.

## Dunajska borza 13. januarja.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih . . . 69 gld. 55 kr.  
Enotni drž. dolg v srebru . . . 74 " 50 "  
1860 drž. posojilo . . . 104 " 75 "

Akcije narodne banke . . . 1027 " — "  
Kreditne akcije . . . 243 " — "  
London . . . 113 " 70 "  
Napol. . . . . 9 " 7 "  
C. k. cekini . . . . . — " — "  
Srebro . . . . . 106 " 75 "

## Luč lepa

Najnovejše petrolejske varnostne svetilnice z najboljšje konstruiranim metalnim hranilnim lučnikom (1 plamen daje 6 svečnih luči), nepreporno najlepša svečica in vendar 50 percentov prihranbe proti vsakemu drugemu svetilu. Da se ne bi bilo bati konkurence, so cene neališano nizko postavljene. Za najboljšo kvaliteto se garantira.

- 1 kuhinjska svetilnica s steklom in stenjem (doht) vred kr. 45, 60.
- 1 kuhinjska, stenska ali viseča svetilnica, kompletna kr. 85, gld. 1.20, 1.50.
- 1 čedna sobanska svetilnica, celo kompletna gld. 1, 1.20, 1.50, 1.80.
- 1 najlepše oprave, celo kompletna gld. 2, 2.50, 3.
- 1 salonska svetilnica, bogato dekorirana, superfin gld. 4, 5, 6, 8, 10.
- 1 svetilnica za studiranje ali delo z zastorom gld. 1, 1.50, 2.
- 1 stenska svetilnica za hleve, prednje sobe itd. kr. 90, gld. 120.
- 1 viseča svetilnica za hleve, prednje sobe itd. kr. 90, gld. 1.50, 2.
- 1 viseča svetilnica za fabriko, delavice, poslovnice gld. 2, 2.50, 3.50.

Kupei en gros dobijo rabat.

## Luč dobra

- 1 viseča svetilnica za obednice s škripcem, prefin gld. 5, 8.
- 1 viseča svetilnica za obednice, najfinejša, sorta, bron pozlačen gld. 15, 20, 25.
- 1 svetilnični zastor, majhen, srednje fin kr. 5, fin kr. 10, najfinejši kr. 15.
- 1 svetilnični zastor srednje velik, srednje fin kr. 25, fin kr. 35, najfinejši kr. 45.
- 1 vatel svetilničnega stenja kr. 4, 6, 8.
- 1 zastorodržec (branič, da zastor ne zgori) kr. 5.
- 1 cilindričnanec (branič, da steklo ne poči) kr. 10.
- 1 mehničen cilindričnatec kr. 20.
- 1 podstava za svetilnico, najlepša kr. 20, 30.
- 1 svetilnična čepica, v najlepših oblikah kr. 15, 25, 35.
- 1 škripce za viseče svetilnice gld. 1.40, 1.80, 2.20.
- 1 steklen cilindar kr. 4, 5, 6.
- 1 steklena krogla kr. 20, 25, 30.
- 1 plehata posoda za 1 funt petroleja kr. 30, za 2 funta 50 kr.

## Luč cena.

## Dežni plašči.

Potovalcem, gospodarjem in železniškim uradnikom in sploh vsem tistim, ki so dežu izpostavljeni, priporoča se prav angleški **dežni plašč**, iz novozboljšanega, nerazdriljivega, nepremočljivega blaga. Ti plašči presegajo v eleganci in trpečnosti vse druge do zdaj izdelovane. Opoznamiti se mora, da so ti brez vsega šiva, torej niso popravljani podvrženi, in so tako narejeni, da se dajo tudi pri lepem vremenu na drugi strani kot elegantna vrhna suknja rabiti.

1 kos v navadni velikosti 42 palcev dolg velja 10 gld., vsaka daljša 2 palca velja 1 gld. več.

Kapuce veljajo kos 1 gld.

Glavna zaloga fabrike

**GOVINSOHN** v Manchesteru.

Bazar Friedman, Wien, Praterstrasse 26.

## Pred mrazom je in bo varovala zimsko obleka.

### Zimsko blago

iz čiste ovčje volne, katera kakor znano telo varuje pred vsakim škodljivim vremenom, in je torej neogibno potrebna, da se zdravje v mrzlem jesenskem in zimskem vremenu vzdrži.

- Rokovice** iz najboljšje angleškega volnenega Buxkinga
- 1 par za gospode kr. 60, 70, 90.
  - 1 " " " podložene kr. 70, 90, gl. 1.20.
  - 1 " " " dvojne, najfinejše tambur. gl. 1, 1.20, 1.40.
  - 1 " " " gospe kr. 40, 60, 80.
  - 1 " " " fino podložene kr. 60, 80, gl. 1.
  - 1 " " " dvojne, najfinejše tambur. kr. 80, gl. 1.20.
  - 1 " " " otroke, po velikosti kr. 30, 40, 50.
  - 1 " " " podložene kr. 60, 60, 70.

### Potni in drugi šali

- iz najčistejše volne, najlepše načrtani.
- 1 šal za gospode kr. 70, 90, gl. 1.20, 1.50.
  - 1 " " " dvakrat tako dolg gl. 1.50, 1.80, 2.
  - 1 " " " otroke kr. 40, 60, 80.

### Žilni grelci, najbolje vrste.

- 1 par za gospode kr. 25, 30, 40, 50.
- 1 " " " gospe kr. 25, 35, 45.
- 1 " " " otroke kr. 15, 25.

### Zdravilni prsniki iz najčistejše drevesne ali ovčje volne.

Taki varujejo po zimi premrazenja, torej so zelo priporočljivi.

- 1 za gospode kr. 90, gl. 1.20, 1.40.
- 1 " " " najfinejši gl. 1.50, 2, 2.50.
- 1 " " " gospe gl. 1.20, 1.40.
- 1 " " " najfinejši gl. 1.80, 2.50.
- 1 " " " otroke kr. 70, 85, gl. 1.
- 1 " " " najfinejši gl. 1.20, 1.50, 1.80.

### Zdravilne spodnje hlače.

- 1 par za gospode gl. 1, 1.50, 2.
- 1 " " " najfinejšje gl. 1.50, 2, 2.50.
- 1 " " " gospe gl. 1.20, 1.80, 2.50.

### Dolge in kratke zdravilne nogovice iz čiste volne.

- 1 par za gospode kr. 30, 40, 50, 60.
- 1 " visokih za gospode kr. 70, 80, 90, gl. 1.
- 1 " za otroke kr. 25, 35, 45, 60.

### Zimske srajce iz najfinejše volne, nove šege in lepe, prsa s svilo montirane.

- 1 za gospode gl. 2.50, 3, 3.50.
- 1 z bogato obšitim naprnikom gl. 4.50, 5.50.

### Šlps za gospode in gospe, jako lep.

- 1 velja kr. 20, 35, 45, 65.
- 1 " iz svile kr. 50, 60, gl. 1.

### Velika izbirtka ovratnic za gospode in gospe

- iz lijonske svile, male, bele gl. 1.
- " " " vezane gl. 1.50.
  - " " " velike, raznobarvne gl. 2, 2.50 3.50.

### Trebušni povoji iz ovčje volne.

Eden 60 kr.

### Cepice za gospe in deklice.

- Po najnovejši šegi in najlepše.
- 1 za gospe gl. 1.80, 2.50, 3, 3.50.
  - 1 " deklice kr. 60, 80, gl. 1.20, 1.50.

Prednaznamovano obilno založeno blago se take vrste dobiva edino le pri

**Bazar Friedmann, 26 Praterstrasse 26.**

Kupcem na debelo se cena zniža.

### Bašliki iz najboljšega sukna.

- 1 lep z vrvcami gl. 1, 1.50, 1.80.
- 1 najfinejši s svilo vezan gl. 2, 2.50, 3.
- 1 za otroke kr. 90, gl. 1.20, 1.50.

### Muf za gospe in otroke.

- 1 za gospe, jako lep gl. 1.80, 2, 2.50.
- 1 Cela garnitura, muf in ovratnik gl. 3.50, 4.50, 6.
- 1 za deklice gl. 1.50, 2.

### Celo novo za to sezono.

Ogrinjala za gospe in deklice: bela, vijolasta, rdeča, modra.

- So vsa iz berolinske volne s najlepšimi načrti.
- 1 za gospe gl. 1.20, 1.80, 2.20, 2.80.
  - 1 največje, za ogrinje gl. 3.50, 4, 4.50, 5.
  - 1 za deklice kr. 60, 80, 90, gl. 1.20.

### Eugenie-čepice

iz najfinejše berlinske volne, s svilo podložene in bogato s penkljami olispane.

Ena gl. 4.50, z vratnim delom gl. 5.50.

### Posebno za gospode.

Jako lep predarajnik za gospe iz najbolje volne s fino prešitimi prami, ovratnikom in luknjami za rokave, tako da se lahko nad vsako srajco nosi, kinča in greje.

Eden 60 kr.

### Lovske nogavice, visoke.

- 1 par, velikih, najboljih gl. 1.30.
- 1 " največjih in najboljih gl. 1.60, 1.90, 2.30.

### Kamašnje najfinejše.

- 1 par, visokih za gospe gl. 1.20, 1.50, 1.80.
- 1 " za otroke kr. 60, 70, 80, 90.

### Kosmati ovratniki za gospe.

Silno lepi, za na plese in vhode.

Eden gl. 2.50, 3.50, 4.50, 5.

### Otročja oblačila iz ovčje volne.

- 1 kr. 60 do 80.
- 1 z rokavi, lepo napravljena gl. 1.20, 1.50, 1.90.

### Podplati

kot vloga za vsakovrstno obuvanje, vzdržujejo noge suhe in tople, so tedaj zdravju posebno ugodni.

1 par za gospe in otroke 25 kr.

1 " " " gospe 30 kr.

## Najnovejše za zimo.

### Le 5 goldinarjev

velja popolno angleška zdravilna obleka. Je iz ameriške naravne koštrunske volne in kot kavčuk raztegljiva, ki telo hitro ogreva in je v vedno lahkem izparjanju vzdržuje. Ta obleka varuje po tem premrazenja, kakor tudi drugih bolezni.

Taka obleka za gospe ali gospe obstoji iz: srajce, hlače, 2 parov kratkih ali dolgih nogavic, 1 para žilnih grelcev, 1 para vlog za čevlje.

To vse skupaj velja le 5 gld.